

Bruksela, 10 października 2026 r.
(OR. en)

13922/26

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0571 (APP)

CADREFIN 416
FIN 1390
RESPR 46
POLGEN 221

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wieloletnie ramy finansowe (WRF) 2028–2034 – Schemat negocjacyjny

I. WPROWADZENIE

- 16 lipca 2025 r. Komisja przedstawiła pakiet wniosków dotyczących wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2028–2034, obejmujący wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2028–2034, wniosek dotyczący porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych UE. Wnioskom tym towarzyszył szereg sektorowych wniosków ustawodawczych. 3 września 2025 r. Komisja przedstawiła dodatkowe sektorowe wnioski ustawodawcze.
- Podczas prezydencji duńskiej i cypryjskiej Rada rozpoczęła analizę wniosków w sprawie WRF na forum grupy roboczej *ad hoc* ds. wieloletnich ram finansowych, jej podgrup i innych odpowiednich organów przygotowawczych Rady, wypracowując częściowe podejścia ogólne lub częściowe mandaty w odniesieniu do piętnastu sektorowych wniosków ustawodawczych.

3. 9 grudnia 2025 r. prezydencja duńska przedstawiła projekt schematu negocjacyjnego¹, w którym zebrano kwestie horyzontalne, finansowe i inne kwestie drażliwe pod względem politycznym do omówienia w trakcie negocjacji horyzontalnych w sprawie WRF.
4. 10 czerwca 2026 r. prezydencja cypryjska przedłożyła schemat negocjacyjny² zawierający dane liczbowe, który został omówiony przez Radę do Spraw Ogólnych 16 czerwca 2026 r. i Radę Europejską 18 czerwca 2026 r.
5. 18 czerwca 2026 r. Rada Europejska przeprowadziła wymianę poglądów na temat nowych WRF i wezwała prezydencję irlandzką do kontynuowania prac nad schematem negocjacyjnym do październikowego posiedzenia Rady Europejskiej, z myślą o odpowiednio szybkim osiągnięciu porozumienia.

II. STAN PRAC W RADZIE

6. Podczas prezydencji irlandzkiej Komitet Stałych Przedstawicieli omawiał WRF czterokrotnie, koncentrując się na dochodach, wydatkach i konkretnych elementach schematu negocjacyjnego.
7. 22 września 2026 r. Rada do Spraw Ogólnych przeprowadziła debatę orientacyjną na temat dochodów i wydatków w WRF, a także poświęciła WRF dwie sesje robocze na nieformalnym spotkaniu ministrów do spraw europejskich, które odbyło się 3 i 4 września w Dublinie.
8. Prezydencja zorganizowała spotkania dwustronne z państwami członkowskimi na szczeblu ambasadorów w lipcu 2026 r. i na szczeblu ministerialnym we wrześniu 2026 r.
9. Jednocześnie prezydencja kontynuowała prace nad pozostałymi sektorowymi wnioskami ustawodawczymi z myślą o wypracowaniu częściowych podejść ogólnych lub częściowych mandatów w odniesieniu do wszystkich dossier do końca swojej kadencji. Prezydencja wypracowała dotychczas częściowe podejścia ogólne w sprawie czterech dossier sektorowych.

¹ Dok. ST 16344/25.

² Dok. ST 10058/26.

III. SCHEMAT NEGOCJACYJNY

10. Celem przedstawienia schematu negocjacyjnego jest wskazanie i potwierdzenie kwestii, którymi trzeba się będzie zająć w trakcie negocjacji w sprawie WRF i, w stosownych przypadkach, ułatwienie dyskusji na temat możliwości i rozwiązań w zakresie poszczególnych kwestii. Przedstawienie schematu negocjacyjnego nie służy na tym etapie przeprowadzeniu żadnych rozstrzygających debat ani wypracowaniu kompromisów.
 11. Schemat negocjacyjny jest sporządzany i opracowywany na odpowiedzialność prezydencji. Nie jest on zatem wiążący dla żadnej delegacji. W negocjacjach w dalszym ciągu obowiązuje zasada, że nic nie zostało ustalone, dopóki wszystko nie zostanie ustalone.
 12. Delegacje otrzymują w załączeniu zmieniony schemat negocjacyjny z danymi liczbowymi.
-

I. KWESTIE HORYZONTALNE

1. Kolejne wieloletnie ramy finansowe (WRF) obejmą siedmioletni okres pomiędzy 2028 a 2034 r. Budżet pozwoli UE reagować na bieżące i przyszłe wyzwania oraz osiągnąć jej polityczne priorytety. Obejmuje on nowe i ugruntowane polityki w ramach wysiłków na rzecz zapewnienia długoterminowego bezpieczeństwa i dobrobytu UE. Europa ma liczne potrzeby: musimy wziąć odpowiedzialność za nasze własne bezpieczeństwo, w tym poprzez wzmocnione zdolności obronne, ochronę naszych granic i wartości oraz zarządzanie migracjami. Musimy też zwiększyć naszą konkurencyjność i wysiłki na rzecz czystej transformacji. Jednocześnie kluczowe dla naszych społeczności i obywateli są nadal ugruntowane polityki wynikające ze zobowiązań traktatowych, w tym spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna oraz wspólna polityka rolna. Nasze zaangażowanie na rzecz Ukrainy ma zasadnicze znaczenie dla naszych ogólnych ambicji, podobnie jak nasza niezmienna rola lidera w zakresie pomocy humanitarnej i rozwojowej.
2. Struktura wieloletnich ram finansowych na okres 2028–2034 będzie się kształtowała w następujący sposób:
 - i) dział 1: Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, rolnictwo, obszary wiejskie, polityka morska, dobrobyt oraz bezpieczeństwo;
 - ii) dział 2: Konkurencyjność, dobrobyt i bezpieczeństwo;
 - iii) dział 3: Instrument „Globalny wymiar Europy”;
 - iv) dział 4: Administracja.

Prostsza i efektywniejsza struktura budżetu jest konieczna, aby reagować efektywnie i skutecznie w czasach niepewności geopolitycznej i gospodarczej. Pogrupowanie wydatków w ramach czterech działów ma odzwierciedlać polityczne priorytety Unii i zapewniać niezbędną elastyczność pomiędzy alokowanymi zasobami. Zmniejszenie liczby programów ma też zapewnić spójność i promować efekty synergii. Ogólne ramy będą odzwierciedlać szerzej zakrojone wysiłki Unii na rzecz uproszczenia i powinny prowadzić do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, instytucji zarządzających i organów audytowych.

3. WRF zaoferują możliwości wsparcia wszystkim regionom położonym przy granicach zewnętrznych UE, w tym regionom graniczącym z Rosją, Białorusią lub Ukrainą, w celu wzmocnienia rozwijającej się gotowości obronnej i krytycznych zdolności, gotowości, odporności i bezpieczeństwa Europy, a także sprostania wyzwaniom, przed jakimi stoją te regiony w zakresie gospodarki, rozwoju społecznego i terytorialnego oraz konektywności.
4. Maksymalna łączna kwota na wydatki dla UE–27 w okresie 2028–2034 wynosi [1 622 011] mln EUR w środkach na zobowiązania i [1 654 712] mln EUR w środkach na płatności. O ile nie określono inaczej, wszystkie dane liczbowe wyrażone są w cenach stałych z 2025 r.

[p.m. prezentacja danych liczbowych w formie tabeli]

5. Coroczne dostosowania techniczne o wskaźnik inflacji będą się odbywały automatycznie, przy użyciu [deflatora w wysokości 2 %, który będzie podlegał dostosowaniu technicznemu za rok $n+1$ o prognozowaną inflację, jeżeli prognoza ma wynieść poniżej 1 % lub powyżej 3 %] LUB [stałego deflatora w wysokości 2 %].
6. WRF zostaną poddane rewizji w przypadku zmiany Traktatów, ponownego zjednoczenia Cypru lub przystąpienia do Unii nowych państw członkowskich.
7. Komisja przedstawi wniosek w sprawie WRF na okres po 2034 r. przed dniem 1 lipca 2032 r.
8. Niniejsze ustalenia pozostają bez uszczerbku dla szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony określonych państw członkowskich i uwzględniają interesy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony wszystkich państw członkowskich, zgodnie z Traktatami.

Uproszczenie

9. WRF będą miały uproszczoną i usprawnioną strukturę w celu zredukowania rygorystycznych zasad i obciążeń administracyjnych dla organów i beneficjentów. Ta nowa struktura powinna ograniczać przypadki nakładania się na siebie celów programów i zapewniać wnioskodawcom i beneficjentom uproszczony dostęp do możliwości finansowania i informacji budżetowych, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności i promowaniu efektów synergii między programami.
10. Zobowiązania pozostające do spłaty (*reste à liquider*) stanowią nieunikniony efekt uboczny programowania wieloletniego i środków zróżnicowanych. Oczekuje się jednak, że zobowiązania pozostające do spłaty sięgną [X] mld EUR do końca ram finansowych na lata 2021–2027, co będzie skutkowało tym, że płatności z bieżących WRF będą stanowiły znaczącą kwotę ogólnych płatności w pierwszych latach kolejnych WRF. Aby zapewnić przewidywalny poziom i profil płatności, a także ich należyte rozłożenie w czasie, oraz zwiększyć zdolność reagowania budżetu UE, podejmuje się kilka środków, takich jak: uproszczenie wykonania, ustalenie odpowiednich stawek płatności zaliczkowych oraz zasad dotyczących płatności i umarzania, a także terminowe przyjmowanie sektorowych aktów prawnych dotyczących WRF na okres 2028–2034.
11. W przypadku przyjęcia przepisów lub planów w ramach zarządzania dzielonego po dniu 30 listopada 2028 r. kwoty odpowiadające alokacjom niewykorzystanym w 2028 r., z wyjątkiem zobowiązań dotyczących płatności zaliczkowych, zostaną przesunięte w równych proporcjach na każdy rok w latach 2029–2032 wraz z odpowiednim dostosowaniem pułapów WRF.
12. Zgodnie z zasadą jedności budżetowej, co do zasady, wszystkie pozycje unijnych wydatków zostaną ujęte w WRF. Z uwagi jednak na ich specyfikę niektóre instrumenty zostaną umieszczone poza określonymi w WRF pułapami środków na zobowiązania i płatności lub będą stanowić pozycje pozabudżetowe.

Elastyczność

13. Unia musi mieć zdolność reagowania na wyjątkowe okoliczności i zmieniające się priorytety, tak wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Jednocześnie potrzebę elastyczności trzeba oceniać z uwzględnieniem przewidywalności z myślą o inwestycjach długoterminowych, a także zasad dyscypliny budżetowej i przejrzystości unijnych wydatków, z jednoczesnym poszanowaniem wiążącego charakteru pułapów WRF.
14. Aby zapewnić zdolność reagowania na zmieniające się potrzeby i zmiany priorytetów w przydzielaniu środków, WRF powinny ułatwiać ewentualne przegrupowania i przeprogramowanie środków w obrębie programu i między programami. Wszelkie ewentualne odchylenia od orientacyjnej puli środków finansowych dla programów wieloletnich nie mogą przekroczyć [20] % kwoty przewidzianej na cały okres obowiązywania danego programu. Nie ma to zastosowania do środków wstępnie przydzielonych poszczególnym państwom członkowskim.
15. W każdym dziale zostaną ustanowione odpowiednie marginesy. W ramach niektórych programów ustanowione zostaną nieprzydzielone kwoty i bufory. W stale zmieniającym się otoczeniu zasoby na potrzeby reagowania na kryzysy, takie jak klęski żywiołowe, powinny również być częścią wbudowanej elastyczności w ramach niektórych programów bez podważania ich głównych celów.

16. Jednolity margines będzie obejmował następujące elementy:

- i) Począwszy od 2029 r. marginesy, które są nadal dostępne poniżej pułapów WRF dla środków na zobowiązania w roku n-1, mają zostać udostępnione poza pułapami WRF dla środków na zobowiązania w ramach procedury budżetowej („łączny margines na zobowiązania”).
- ii) Począwszy od 202[9] r., w ramach dostosowań technicznych, Komisja może dostosować pułap płatności na lata [2029–2034] w górę o kwotę odpowiadającą różnicy między wykonanymi płatnościami a określonym w WRF pułapem płatności w roku n-1 („łączny margines na płatności”). Wszelkie dostosowania w górę zostaną w pełni skompensowane odpowiednim obniżeniem pułapu płatności na rok n-1. Roczne dostosowania w latach [203X–2034] nie przekroczą [X] mln EUR w porównaniu z pierwotnym pułapem płatności.
- iii) W ostateczności – aby zareagować na nieprzewidziane okoliczności – kwoty mogą zostać udostępnione poza pułapami WRF na środki na zobowiązania lub środki na płatności, pod warunkiem że zostaną one w pełni skompensowane w marginesach co najmniej jednego działu WRF na bieżący rok budżetowy lub przyszłe lata budżetowe lub w marginesie poniżej pułapu płatności („margines na nieprzewidziane wydatki”). Kwot w ten sposób kompensowanych nie uruchamia się już w kontekście WRF.

Łączna kwota uruchomiona w ramach łącznego marginesu na zobowiązania i marginesu na nieprzewidziane wydatki w danym roku nie przekroczy [X] % DNB UE w środkach na zobowiązania i [X] % DNB UE w środkach na płatności i będzie spójna z pułapem zasobów własnych.

17. Instrument elastyczności będzie umożliwiał finansowanie konkretnych nieprzewidzianych wydatków, które nie mogły zostać sfinansowane w granicach pułapów dostępnych dla co najmniej jednego działu. Środki na zobowiązania i środki na płatności będą dostępne poza pułapami WRF. Stała roczna kwota na instrument elastyczności zostanie ustalona na [2 000] mln EUR.

Niewykorzystana część rocznej kwoty na instrument elastyczności może zostać wykorzystana do roku $n+2$. Każda część rocznej kwoty z roku n , która nie zostanie wykorzystana do roku $n+2$, wygaśnie.

Zarządzanie

18. Ogólna elastyczność powinna w niezbędnym stopniu opierać się na solidnym zarządzaniu oraz właściwym udziale państw członkowskich i odpowiednich instytucji, w szczególności Rady, w planowaniu i dostosowywaniu działań i priorytetów, a także w wykonywaniu budżetu. Dzięki temu budżet UE będzie ściśle dostosowany do priorytetów Unii we wszystkich programach wydatków.
19. [W celu poprawy jakości i efektywności rocznej procedury budżetowej ustanowiony zostanie nowy mechanizm sterowania politycznego. Co roku najpóźniej do połowy grudnia Komisja będzie przedstawiać zintegrowane sprawozdanie strategiczne na podstawie procesów i sprawozdań sektorowych, w którym zostaną nakreślone możliwe priorytety finansowania w ramach odpowiednich polityk Unii, co dostarczy informacji na potrzeby rocznej procedury budżetowej. Celem tego sprawozdania będzie ukierunkowanie ustrukturyzowanej dyskusji, która posłuży władzy budżetowej jako wkład przed roczną procedurą budżetową. Przedstawiając projekt budżetu, Komisja odzwierciedli wyniki tej dyskusji i priorytety wskazane przez Parlament Europejski i Radę.] Nadrzędne priorytety strategiczne Rady dotyczące budżetu rocznego zostaną odzwierciedlone w jej wytycznych budżetowych. Wytyczne te zostaną przekazane Radzie Europejskiej.

20. Państwa członkowskie będą ściśle i w sposób terminowy zaangażowane w ustalanie priorytetów i podejmowanie na odpowiednich forach decyzji w sprawie programów prac w ramach programów wydatków, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez odpowiednie procedury komitetowe, w szczególności udział w procedurze sprawdzającej, przy jednoczesnym unikaniu zbędnych obciążeń administracyjnych. Rada będzie zaangażowana w ten proces, stosownie do sytuacji, za pośrednictwem dyskusji strategicznych. Każda instytucja będzie działać w granicach uprawnień przyznanych jej w Traktatach. Akty delegowane będą ograniczone do innych niż istotne elementów odnośnych aktów ustawodawczych.
21. Czas trwania programów sektorowych WRF należy, co do zasady, dostosować do ram czasowych WRF na okres 2028–2034.

Wpływ i wykonanie

22. Należy jeszcze bardziej zwiększyć rolę budżetu UE we wspieraniu skutecznej realizacji ogólnounijnych celów politycznych. Ustanowione zostaną horyzontalne ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu UE, aby odzwierciedlić wyniki i postępy w zakresie reform osiągnięte dzięki unijnym wydatkom oraz aby zmierzyć oddziaływanie budżetu UE w celu wniesienia wkładu w przyszłe decyzje polityczne. Horyzontalne ramy wykonania powinny również przyczynić się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych związanych z wykonaniem budżetu UE dla organów i beneficjentów.
23. Budżet powinien zapewniać znaczny efekt dźwigni w celu zwiększenia wpływu unijnych wydatków. Obejmuje to wystarczający stopień współfinansowania we wszystkich programach. Ponadto, zgodnie z ogólnym dążeniem do konsolidacji, należy dodatkowo usprawnić instrumenty finansowe i gwarancje budżetowe, zwłaszcza poprzez zestaw narzędzi finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i programu „Globalny wymiar Europy”, wykorzystując budżet jako dźwignię do uruchamiania inwestycji prywatnych. Uznając możliwości, jakie daje tego rodzaju finansowanie, trzeba ściśle monitorować zobowiązania finansowe wynikające z instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i pomocy finansowej.

24. Unijne programy i instrumenty powinny w sposób sprawiedliwy, społecznie zrównoważony, uczciwy i racjonalny pod względem kosztów przyczyniać się do realizacji długoterminowych zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, a także do promowania ochrony środowiska i różnorodności biologicznej. W ramach starań na rzecz osiągnięcia wyników w zakresie tych priorytetów co najmniej 35 % wydatków z budżetu Unii, z wyłączeniem wydatków na obronność i bezpieczeństwo, powinno wspierać cele klimatyczne i środowiskowe. Powinno to się odbywać w oparciu o efektywną, proporcjonalną i przejrzystą metodykę. Budżet powinien ponadto zapewniać spójność unijnych wydatków z celami porozumienia paryskiego, zasadą „nie czyn poważnych szkód”, unijnym celem klimatycznym polegającym na redukcji emisji o co najmniej 55 % do 2030 r. oraz celem osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., przy jednoczesnym zmniejszaniu obciążeń administracyjnych dla organów i beneficjentów.
25. Aby chronić należyte wykonanie budżetu UE i interesy finansowe Unii, WRF będą obejmować silne zabezpieczenia w celu zapewnienia przestrzegania praworządności i skutecznego stosowania Karty praw podstawowych, przy pełnym poszanowaniu zasad obiektywności, niedyskryminacji i równego traktowania państw członkowskich; a zabezpieczenia te będą stosowane rzetelnie, bezstronnie i w oparciu o fakty, przy zapewnieniu sprawiedliwości proceduralnej.
26. Solidny i efektywny system audytu i kontroli zapewni legalność i wiarygodność płatności, przy unikaniu powielania obowiązków i z będzie uwzględniał zasadę proporcjonalności.

II. DZIAŁ 1 – SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA, ROLNICTWO, OBSZARY WIEJSKIE, POLITYKA MORSKA, DOBROBYT ORAZ BEZPIECZEŃSTWO

27. Celem tego działu jest zapewnienie unijnej wartości dodanej poprzez promowanie spójności, pozytywnej konwergencji, wzrostu gospodarczego, konkurencyjności, odporności i bezpieczeństwa, wspieranie inwestycji i reform na rzecz inkluzywnej, zrównoważonej, dostatniej, autonomicznej i bezpiecznej Europy. Wydatki w ramach tego działu będą miały na celu zmniejszenie dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych, zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich i wspieranie ich rozwoju oraz wspieranie odpornych, konkurencyjnych i zrównoważonych sektorów rolnictwa i rybołówstwa UE, a także pobudzenie niebieskiej gospodarki, inwestowanie w ludzi, wzmocnienie zdolności obronnych Unii, wzmocnienie bezpieczeństwa i zarządzania migracjami oraz ochronę granic zewnętrznych Unii, przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego funkcjonowania jednolitego rynku w całej Unii. Dział ten obejmie również splatę NextGenerationEU (NGEU).
28. Rolnictwo i rybołówstwo to dla Unii sektory strategiczne, zapewniające jej bezpieczną żywność wysokiej jakości i odgrywające kluczową rolę w globalnym bezpieczeństwie żywnościowym. Ustabilizowanie dochodów rolników, przyciągnięcie przyszłego pokolenia rolników, zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego w Unii oraz wspieranie przejścia na odporny pod względem ekonomicznym, środowiskowym i społecznym, zrównoważony i zorientowany na rynek sektor rolny o równych warunkach działania pozostają podstawowymi priorytetami wspólnej polityki rolnej (WPR) finansowanej z budżetu UE. Podobnie z budżetu UE nadal finansowana będzie odporna wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb).

29. Promowanie harmonijnego rozwoju całej Unii i zmniejszanie dysproporcji poprzez działania wspierające wzmacnianie jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej pozostają fundamentem polityki spójności. Budżet UE będzie nadal zapewniał finansowanie inwestycji i dostosowań strukturalnych we wszystkich kategoriach regionów, w zależności od ich szczególnych wyzwań, ze szczególnym uwzględnieniem regionów słabiej rozwiniętych.
30. Skoordynowane działania na szczeblu UE w zakresie skutecznej kontroli granic zewnętrznych są niezbędne do zapewnienia efektywniejszego zarządzania migracjami i wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii, przy jednoczesnym zachowaniu zasady swobodnego przepływu osób i towarów w Unii. Budżet UE będzie nadal wspierał wzmacnianie bezpieczeństwa wewnętrznego, z uwzględnieniem kryzysów bezpieczeństwa spowodowanych zmieniającymi się wyzwaniami geopolitycznymi oraz wdrażania, wzmacniania i rozwoju wspólnej polityki migracyjnej i azylowej oraz europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i europejskiej polityki wizowej. Zapewniona zostanie synergia z polityką zewnętrzną w celu uwzględnienia zewnętrznego wymiaru migracji.
31. Poziom zobowiązań dla tego działu nie przekroczy: [914 179] mln EUR.

DZIAŁ 1 – SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA, ROLNICTWO, OBSZARY WIEJSKIE, POLITYKA MORSKA, DOBROBYT ORAZ BEZPIECZEŃSTWO (mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa

32. Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa zostanie ustanowiony, aby przyczynić się do osiągnięcia następujących celów polityki:
- wspieranie wdrażania polityki spójności poprzez zmniejszanie dysproporcji regionalnych w Unii i zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych oraz promowanie europejskiej współpracy terytorialnej, w tym wspieranie projektów w dziedzinach środowiska i sieci transeuropejskich;
 - wspieranie wdrażania polityki spójności poprzez poprawę wysokiej jakości zatrudnienia, szkoleń, kształcenia i umiejętności oraz włączenia społecznego, a także przyczynianie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej;
 - wspieranie wdrażania wspólnej polityki rolnej Unii;
 - wspieranie wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa Unii;
 - ochrona i wzmacnianie praw podstawowych, demokracji i praworządności oraz podtrzymywanie wartości Unii;
 - wspieranie realizacji polityk związanych z azylem, migracją i integracją, a także zarządzaniem granicami i polityką wizową oraz bezpieczeństwem wewnętrznym.
33. Fundusz będzie realizowany głównie za pośrednictwem wstępnie przydzielonych krajowych pul środków finansowych i wdrażany w ramach zarządzania dzielonego.

34. Pula środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Gospodarki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa wyniesie łącznie [746 734] mln EUR i zostanie przydzielona w następujący sposób:
- i) [705 250] mln EUR na plany partnerstwa krajowego i regionalnego, z czego:
 - a) co najmniej [195 024] mln EUR na regiony słabiej rozwinięte;
 - b) co najmniej [261 013] mln EUR na wsparcie dochodów w ramach wspólnej polityki rolnej („minimalna kwota na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR”);
 - c) co najmniej [3 549] mln EUR na interwencje w ramach wspólnej polityki rybołówstwa („minimalna kwota na interwencje w ramach WPRyb”);
 - d) co najmniej [30 608] mln EUR na migrację, zarządzanie granicami i wizami oraz środki bezpieczeństwa wewnętrznego;
 - ii) [9 045] mln EUR na Plan Interreg;
 - iii) [32 439] mln EUR na Instrument UE.

Do 0,5 % całkowitej kwoty zostanie przydzielone na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji.

35. Co najmniej 14 % całkowitej kwoty w ramach funduszu, w tym planów partnerstwa krajowego i regionalnego, nie wliczając w to minimalnych kwot na interwencje i finansowanie wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego, zostanie przeznaczone na realizację celów społecznych Unii.
36. Co najmniej 10 % całkowitej kwoty w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego, nie wliczając w to minimalnych kwot na interwencje i finansowanie wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego, zostanie przeznaczone na obszary wiejskie.

37. Ponadto oczekuje się, że plany partnerstwa krajowego i regionalnego wniosą wkład w wysokości 43 % całkowitej kwoty – nie włączając w to wydatków na obronność i bezpieczeństwo – na rzecz osiągnięcia unijnych celów klimatycznych i środowiskowych.

Plany partnerstwa krajowego i regionalnego

38. Państwa członkowskie przygotowują plany partnerstwa krajowego i regionalnego, aby wspierać cele ogólne oraz – biorąc pod uwagę szczególne wyzwania i potrzeby danego państwa członkowskiego i jego regionów – przyczyniać się do osiągnięcia sześciu celów szczegółowych i odpowiednich celów szczegółowych wymienionych w poszczególnych akapitach funduszu. W planach określone zostaną reformy i inwestycje oraz inne interwencje, które przyczyniają się do realizacji wszystkich lub znacznej części odpowiednich zaleceń dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru wchodzących w zakres celów szczegółowych funduszu, sprawozdania na temat praworządności, zaleceń krajowych dotyczących WPR, zaleceń dotyczących cyfrowej dekady, krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu oraz odpowiednich dokumentów i strategii w obszarze spraw wewnętrznych. W ocenie planu zostaną wzięte pod uwagę również alokacja finansowa, a także zakres i skala wyzwań dla danego państwa członkowskiego, zasady proporcjonalności i równego traktowania, a także to, czy odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów są uwzględnione w innych krajowych planach lub dokumentach przyjętych na szczeblu UE.
39. Plany partnerstwa krajowego i regionalnego będą przygotowywane i wdrażane zgodnie z zasadami partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, w tym z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, oraz zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państw członkowskich. W tym celu plan musi być opracowany tak, by odzwierciedlać współpracę z władzami regionalnymi i innymi organami publicznymi oraz chronić rolę regionów.

40. Plany partnerstwa krajowego i regionalnego będą podzielone na rozdziały. Państwa członkowskie mogą włączyć do planów rozdziały krajowe i sektorowe, a także regionalne i terytorialne, lub ich dowolne połączenie, zapewniając udział wielu zainteresowanych stron. Jedno państwo członkowskie może przewidzieć wiele rozdziałów regionalnych i terytorialnych. Plany partnerstwa krajowego i regionalnego mogą zawierać rozdziały dotyczące WPR, aby uwzględnić specyfikę tej polityki.
41. Państwa członkowskie zapewnią w swoim programowaniu odpowiednie inwestycje na potrzeby działań w ramach polityki spójności we wszystkich kategoriach regionów, z uwzględnieniem obecnych poziomów inwestycji. Jeżeli alokacja dla regionów w okresie przejściowym i regionów lepiej rozwiniętych jest niższa niż 75 % obecnego poziomu inwestycji, państwa członkowskie przedstawią uzasadnienie oparte na obiektywnych kryteriach.
42. Plany zostaną ocenione przez Komisję w ciągu czterech miesięcy od ich przedłożenia, a następnie zatwierdzone przez Radę. Zmiany planów, z wyłączeniem drobnych zmian lub korekt, zostaną ocenione przez Komisję w ciągu dwóch miesięcy od przedłożenia zmienionego planu, a następnie zatwierdzone przez Radę.
43. Państwa członkowskie mogą ustanowić instytucje zarządzające na szczeblu regionalnym, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi, zapewniając bezpośredni udział władz regionalnych w zarządzaniu planami i ich realizacji. Regionalne instytucje zarządzające mogą prowadzić negocjacje i kontaktować się bezpośrednio z Komisją. Jeżeli państwo członkowskie wyznaczy więcej niż jedną instytucję zarządzającą, to powoła co najmniej jeden organ do pełnienia funkcji koordynacyjnej w celu zapewnienia spójnej realizacji planu. Zadania związane z funkcją koordynacyjną mogą zostać powierzone jednej lub kilku instytucjom, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby za jedno zadanie odpowiadała tylko jedna instytucja. Aby zapewnić ciągłość i racjonalność pod względem kosztów, państwa członkowskie powinny w miarę możliwości opierać się na istniejących strukturach zarządzania i instytucjach.

44. Wypłata środków będzie uzależniona od osiągnięcia odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych lub odpowiednich produktów. Audyt będzie przeprowadzany z zastosowaniem zasady jednego audytu.
45. Kwota elastyczności odpowiadająca 25 % kwoty przydzielonej państwom członkowskim w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego zostanie udostępniona na programowanie w następujący sposób:
- i) 5 % na zaspokojenie pilnych i szczególnych potrzeb w odpowiedzi na sytuację kryzysową przed przeglądem śródkresowym. Wszelkie pozostałe kwoty zostaną zaprogramowane podczas przeglądu śródkresowego z myślą o zmieniających się potrzebach;
 - ii) 15 % w następstwie przeglądu śródkresowego w celu zaspokojenia zmieniających się potrzeb;
 - iii) 5 % na zaspokojenie pilnych i szczególnych potrzeb w odpowiedzi na sytuację kryzysową po przeglądzie śródkresowym począwszy od 2031 r. Wszelkie pozostałe kwoty zostaną udostępnione na programowanie w ramach planu po czerwcu 2033 r.

Kwota elastyczności nie będzie uwzględniać wkładu finansowego na rzecz Interreg i minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR.

46. Państwa członkowskie mogą wykorzystać do dwóch trzecich kwoty dostępnej na potrzeby przeglądu śródkresowego na finansowanie interwencji w ramach WPR lub środków na rzecz obszarów wiejskich począwszy od 1 stycznia 2028 r.
47. W przypadku kryzysu państwa członkowskie mogą zwrócić się o zmianę swoich planów partnerstwa krajowego i regionalnego, aby zareagować na kryzys. W swoim wniosku o zmianę państwo członkowskie powinno wskazać potrzeby w zakresie przeprogramowania, w miarę możliwości, w ramach jego planu partnerstwa krajowego i regionalnego, aby zaradzić skutkom kryzysu dla istniejących środków.

W przypadku klęsk żywiołowych i kryzysów zdrowotnych powyżej progów dla działań solidarnościowych UE państwa członkowskie mogą również zwrócić się o wsparcie z działań solidarnościowych UE w ramach Instrumentu UE, z zastrzeżeniem dostępności finansowania. Każdej kwocie otrzymanej z Instrumentu UE powinna odpowiadać co najmniej równoważna kwota pochodząca z przewidzianej w ramach planu PKR kwoty elastyczności na wypadek kryzysu, z zastrzeżeniem dostępności finansowania.

W przypadku klęsk żywiołowych i kryzysów zdrowotnych poniżej progów dla działań solidarnościowych UE oraz w przypadku wszystkich pozostałych kryzysów, w tym płatności kryzysowych dla rolników i kryzysów w obszarze spraw wewnętrznych, państwa członkowskie mogą zaprogramować swoją kwotę elastyczności, aby zaradzić skutkom kryzysu. W celu stabilizacji rynków rolnych wsparcie finansowe zostanie zapewnione w ramach działania „sieć bezpieczeństwa oparta na jedności” w ramach Instrumentu UE. W przypadku kryzysów w obszarze spraw wewnętrznych państwa członkowskie mogą również otrzymać wsparcie finansowe z działania w obszarze spraw wewnętrznych w ramach Instrumentu UE.

Państwa członkowskie złożą tylko jeden wniosek o zmianę planu podsumowujący potrzeby w zakresie finansowania ze wszystkich źródeł, a Komisja przyjmie jedną decyzję w sprawie finansowania związaną z tym wnioskiem o zmianę.

48. [W przypadku opóźnienia w przyjęciu funduszu i powiązanych z nim ram należy wprowadzić odpowiednie środki w celu zapewnienia rolnikom wsparcia dochodów począwszy od 2028 r. i włącznie z tym rokiem.]

Spółeczny Fundusz Klimatyczny

49. Plany społeczno-klimatyczne w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego mogą zostać włączone jako odrębne rozdziały do planów partnerstwa krajowego i regionalnego począwszy od 2028 r. Państwa członkowskie mogą przesunąć kwoty ze swoich alokacji na lata 2026 i 2027 w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego do swoich planów partnerstwa krajowego i regionalnego.

[Catalyst Europe

50. Kwota [134 000] mln EUR na wsparcie w formie pożyczki zostanie udostępniona państwom członkowskim do wykorzystania w ramach ich planów partnerstwa krajowego i regionalnego. Wniosek o wsparcie w formie pożyczki będzie powiązany z dodatkowymi reformami, inwestycjami i innymi interwencjami. Wniosek o wsparcie w formie pożyczki zostanie złożony do dnia [31 stycznia 2028 r.].

51. Wsparcie w formie pożyczki będzie rozdzielane w oparciu o zasady równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości. Udział trzech największych odbiorców wsparcia w formie pożyczki nie będzie wyższy niż [60] % łącznej kwoty dostępnej na wsparcie.]

Instrument UE

52. Ustanowiony zostanie Instrument UE, aby zwiększyć elastyczność i umożliwić budżetowi UE skuteczniejsze reagowanie na nieprzewidziane kryzysy, a także finansowanie interwencji uzupełniających i wzmacniających plany partnerstwa krajowego i regionalnego. Instrument UE, wdrażany w ramach zarządzania dzielonego, bezpośredniego lub pośredniego, będzie obejmował [32 439] mln EUR na działania Unii, w tym sieć bezpieczeństwa opartą na jedności, reagującą na zakłócenia na rynku i stabilizującą rynki rolne oraz wpływ klęsk żywiołowych na rolników i rybaków; działania związane z migracją, zarządzaniem granicami i bezpieczeństwem wewnętrznym; działania w zakresie środowiska, przyrody i klimatu, działania solidarnościowe w przypadku klęsk żywiołowych i inne działania Unii. Co najmniej [8 032] mln EUR zostanie przeznaczone na działania solidarnościowe, [3 919] mln EUR – na sieć bezpieczeństwa opartą na jedności, a [10 096] mln EUR – na działania w obszarze spraw wewnętrznych.
53. Niewykorzystane finansowanie związane z siecią bezpieczeństwa opartą na jedności i z działaniami solidarnościowymi w przypadku klęsk żywiołowych zostanie przeniesione na kolejny rok i będzie można je wykorzystać do 2034 r.

Zobowiązania budżetowe

54. Zobowiązania budżetowe (w cenach bieżących) w ramach każdego planu partnerstwa krajowego i regionalnego będą realizowane w rocznych ratach w następujący sposób:

- i) [15,8] % w 2028 r.
- ii) [15,5] % w 2029 r.
- iii) [15,1] % w 2030 r.
- iv) [14,8] % w 2031 r.
- v) [14,4] % w 2032 r.
- vi) [12,8] % w 2033 r.
- vii) [11,7] % w 2034 r.

Kategorie regionów

55. W przypadku planów partnerstwa krajowego i regionalnego regiony na poziomie NUTS 2 klasyfikuje się na podstawie standardów siły nabywczej (SSN) każdego regionu, obliczonych z wykorzystaniem danych unijnych za okres 2021–2023, w następujący sposób:

- i) „regiony słabiej rozwinięte”, których PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB na mieszkańca dla UE–27;
- ii) „regiony w okresie przejściowym”, których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 100 % średniego PKB na mieszkańca dla UE–27;
- iii) „regiony lepiej rozwinięte”, których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 100 % średniego PKB na mieszkańca dla UE–27.

Wsparcie w ramach wspólnej polityki rolnej

56. Budżet Unii będzie nadal zapewniał wsparcie dochodów rolników oraz wsparcie zrównoważonego rolnictwa i produkcji żywności w ramach wspólnej polityki rolnej, realizując cele określone w Traktatach, w tym poprzez zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej.
57. Aby utrzymać znaczącą rolę wspólnej polityki rolnej dla europejskiego sektora rolnego, w rozporządzeniu w sprawie WPR określone zostaną pewne przepisy szczegółowe dotyczące wspólnej polityki rolnej. Rozporządzenie w sprawie WPR zapewni silną i zintegrowaną wspólną politykę rolną w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego.
58. Planowana średnia pomoc na hektar w odniesieniu do obszarowego wsparcia dochodów w przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rolnej wyniesie, w cenach bieżących, nie mniej niż 90 EUR i nie więcej niż 240 EUR dla każdego państwa członkowskiego.

[p.m. ustalenia dla państw członkowskich poza tym zakresem w okresie programowania 2021–2027]

59. [Wprowadzona zostanie degresywna skala do celów całkowitego rocznego obszarowego wsparcia dochodów zgodnie z następującymi zasadami:
- i) w przypadku obszarowego wsparcia dochodów w przedziale od [100 000] EUR do [125 000] roczna kwota zostanie zmniejszona o [15] %;
 - ii) w przypadku obszarowego wsparcia dochodów w przedziale od [125 000] EUR do [150 000] roczna kwota zostanie zmniejszona o [25] %;
 - iii) w przypadku obszarowego wsparcia dochodów powyżej [150 000] EUR roczna kwota zostanie zmniejszona o [50] %.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić dodatkowe punkty w skali degresywnej poniżej [100 000] EUR.]

60. Górny limit całkowitego rocznego obszarowego wsparcia dochodów dla dużych beneficjentów [na zasadzie dobrowolności] zostanie wprowadzony na poziomie [300 000] EUR.
61. Przed zastosowaniem górnego limitu i degresywności państwa członkowskie mogą wykluczyć wyższe obszarowe wsparcie dochodów dla młodych rolników (dopłaty uzupełniające dla młodych rolników).
62. Kwota wynikająca z degresywności i górnego limitu w danym państwie członkowskim pozostanie częścią kwoty dostępnej dla tego państwa członkowskiego z tytułu minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR, z wyłączeniem wsparcia na interwencje sektorowe, w odniesieniu do których nadal może mieć zastosowanie stopa współfinansowania unijnego wynosząca [100] %.

Warunki horyzontalne

63. Wprowadzone zostaną warunki horyzontalne w celu zapewnienia poszanowania praworządności i zgodności z Kartą praw podstawowych, przy pełnym poszanowaniu zasad obiektywności, niedyskryminacji i równego traktowania państw członkowskich. Państwa członkowskie wprowadzą i utrzymają skuteczne mechanizmy zapewniające zgodność środków wspieranych w ich planach z odpowiednimi postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz poszanowanie zasad praworządności przez cały okres wdrażania funduszu. Rada będzie stosownie do sytuacji zaangażowana we wdrażanie warunków horyzontalnych.

64. Alokacja finansowa dla państw członkowskich w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego zostanie określona przy użyciu klucza ogólnego i klucza dotyczącego spraw wewnętrznych; do alokacji tej zostanie dodany wkład z alokacji Społecznego Funduszu Klimatycznego na dany okres. W momencie przedkładania swojego pierwotnego planu lub wszelkich wniosków o jego zmianę państwa członkowskie mogą zwrócić się – na zasadzie dobrowolności – o realokację do 10 % kwot wynikających z klucza dotyczącego spraw wewnętrznych na środki w ramach ogólnego klucza alokacji, z wyłączeniem środków objętych minimalnymi kwotami na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb. Wnioskowi temu będzie towarzyszyć uzasadnienie oparte na obiektywnych kryteriach.
65. Klucz ogólny zostanie ustalony dla każdego państwa członkowskiego w następujący sposób:
- i) Średnia udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności UE (2024) i udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności UE zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na obszarach wiejskich (2024).
 - ii) Średnia ta zostanie pomnożona przez wartość kwadratową odwrotności względnego DNB na mieszkańca w każdym państwie członkowskim w porównaniu ze średnią UE, mierzonego według SSN (2023), po uwzględnieniu następujących dostosowań:
 - a) lukę w dobrobycie regionalnym oblicza się dla wszystkich regionów NUTS 3, w których PKB na mieszkańca, mierzony według SSN (2021–2023), wynosi poniżej 75 % średniej UE. Różnica między względnym PKB na mieszkańca w regionie a 75 % średniej UE zostanie pomnożona przez liczbę ludności tego regionu (2022) i podzielona przez całkowitą liczbę ludności tego państwa członkowskiego (2022);

- b) lukę w dobrobycie rolnym oblicza się, uwzględniając różnicę między płatnościami bezpośrednimi, na poziomie z 2027 r., na potencjalnie kwalifikujący się hektar (2022) a 90 % średniej UE dla każdego państwa członkowskiego. Wynik zostanie pomnożony przez potencjalnie kwalifikujące się hektary w danym państwie członkowskim (2022) i wyrażony względem płatności bezpośrednich, na poziomie 2027 r., dla tego państwa członkowskiego.

Określony powyżej klucz ogólny zostanie znormalizowany do 100 %. Górny limit i siatka bezpieczeństwa znormalizowane do 100 % będą stosowane w sposób iteracyjny do czasu, gdy udział żadnego państwa członkowskiego w alokacjach nie będzie niższy niż 80 % lub wyższy niż 105 % jego udziału w alokacjach na lata 2021–2027 pod względem odnośnych wstępnie przydzielonych środków w ramach zarządzania dzielonego.

Poza kluczem ogólnym państwom członkowskim korzystającym z Funduszu Spójności w WRF na lata 2021–2027 zostanie udostępniona dodatkowa kwota w wysokości 5 203 mln EUR, która zostanie rozdzielona z uwzględnieniem różnicy między kwotą odpowiadającą 94 % ich alokacji na lata 2021–2027 a kwotą wynikającą z określonego powyżej klucza alokacji, przy zastosowaniu górnego limitu w wysokości 1 500 mln EUR na państwo członkowskie. Ta dodatkowa kwota zostanie przeznaczona na finansowanie środków wykraczających poza minimalne kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb.

66. Klucz dotyczący spraw wewnętrznych zostanie ustalony w następujący sposób:

- i) 45 % na zarządzanie granicami, przy czym 90 % odpowiada udziałowi danego państwa członkowskiego w całkowitej długości granic morskich UE i zewnętrznych granic lądowych UE z państwami sąsiadującymi w Europie kontynentalnej innymi niż państwa UE, państwa strefy Schengen i państwa EFTA, a 10 % odpowiada udziałowi danego państwa członkowskiego w całkowitej liczbie wiz jednolitych UE, o które wystąpiono na pobyt krótkoterminowy (2024). Do państw członkowskich mających bezpośrednią granicę zewnętrzną z Rosją lub Białorusią będzie miał zastosowanie współczynnik wynoszący 1,25 dla tych konkretnych granic w ramach granic zewnętrznych;
- ii) 35 % na migrację, integrację i azyl na podstawie średniego udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie osób ubiegających się o azyl w UE (2022–2024), udziału państw członkowskich w całkowitej liczbie pozytywnych decyzji wydanych w pierwszej instancji w sprawie wniosków o udzielenie azylu w UE (2022–2024), udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie beneficjentów tymczasowej ochrony w UE z państw trzecich (2022–2024) oraz udziału państwa członkowskiego w całkowitej liczbie obywateli państw trzecich odesłanych w następstwie nakazu opuszczenia terytorium (2022–2024);
- iii) 20 % na bezpieczeństwo wewnętrzne, przy czym normalizowane jest 40 % udziału państwa członkowskiego w ludności UE (2024), 45 % odwrotności DNB na mieszkańca państwa członkowskiego, mierzonego w SSN (2023), w porównaniu ze średnią UE oraz 15 % udziału państwa członkowskiego w powierzchni UE.

67. Kwota w wysokości do [400] mln EUR na specjalny program tranzytowy zostanie przydzielona w ramach litewskiego planu zintegrowanego zarządzania granicami i wspólnej polityki wizowej.

68. Państwa członkowskie przydzielą regionom słabiej rozwiniętym kwotę minimalną, która zostanie określona poprzez pomnożenie liczby ludności mieszkającej w regionach słabiej rozwiniętych (2021–2023) jako udziału w całkowitej liczbie ludności danego państwa członkowskiego (2021–2023) przez wstępnie przydzieloną pulę środków finansowych na plany partnerstwa krajowego i regionalnego, z wyłączeniem minimalnych kwot na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR i interwencje w ramach WPRyb.

Zastosowany zostanie współczynnik 1,16, jeżeli DNB na mieszkańca danego państwa członkowskiego, mierzony według SSN (2021–2023), jest niższy niż 75 % średniej UE.

Górny limit i siatka bezpieczeństwa dla regionów słabiej rozwiniętych będą stosowane w przypadku wszystkich państw członkowskich; kwota przydzielona regionom słabiej rozwiniętym nie będzie niższa niż 90 % ani wyższa niż 112,5 % ostatnio przyjętych alokacji na lata 2021–2027 (czerwiec 2025) dla regionów słabiej rozwiniętych.

69. Minimalna kwota na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR dla poszczególnych państw członkowskich będzie oparta na alokacjach na wspólną politykę rolną w 2027 r. Minimalne kwoty na interwencje w ramach WPRyb będą oparte na alokacjach w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na okres 2021–2027.

Metodyka alokacji dla Interreg

70. W przypadku Interreg alokacja dla państw członkowskich zostanie ustalona w następujący sposób:
- i) 45,8 % na podstawie całkowitej liczby ludności wszystkich regionów przygranicznych na poziomie NUTS 3 oraz innych regionów na poziomie NUTS 3, w których co najmniej połowa mieszkańców regionu zamieszkuje w odległości do 25 km od granicy (2021);
 - ii) 30,5 % na podstawie liczby ludności mieszkającej w odległości do 25 kilometrów od granicy (2021 r.);
 - iii) 20 % na podstawie całkowitej liczby ludności (2022–2024);
 - iv) 3,7 % wagi na podstawie liczby ludności regionów najbardziej oddalonych (2022–2024).

71. Udział współpracy transgranicznej odpowiada sumie wag kryteriów (i) i (ii). Udział współpracy transnarodowej odpowiada wadze kryterium (iii). Udział współpracy z regionami najbardziej oddalonymi odpowiada wadze kryterium (iv).

Płatności zaliczkowe i współfinansowanie

72. Komisja wypłaci płatności zaliczkowe na podstawie wsparcia przydzielonego na plany partnerstwa krajowego i regionalnego. Płatności zaliczkowe będą wypłacane w następujący sposób:
- i) 2028 r.: [4] %, [wypłacone tylko wtedy, gdy decyzje wykonawcze zostaną przyjęte przez Radę do dnia 30 listopada 2028 r.] LUB [Jeżeli decyzje wykonawcze nie zostaną przyjęte przez Radę do dnia 30 listopada 2028 r., te płatności zaliczkowe zostaną dodane do kwoty na lata 2029 i 2030.]
 - ii) 2029 r.: [3] %
 - iii) 2030 r.: [3] %

W przypadku regionów najbardziej oddalonych i Interreg płatności zaliczkowe będą wypłacane w następujący sposób:

- i) 2028 r.: [4] %
- ii) 2029 r.: [4] %
- iii) 2030 r.: [4] %

[lub w całości w roku zatwierdzenia rozdziału dotyczącego Planu Interreg.]

73. Stopa współfinansowania unijnego dla planów partnerstwa krajowego i regionalnego nie będzie wyższa niż:

- i) 85 % dla regionów słabiej rozwiniętych i regionów najbardziej oddalonych;
- ii) 60 % dla regionów w okresie przejściowym;
- iii) 40 % dla regionów lepiej rozwiniętych.

W przypadku gdy nie jest możliwe określenie odsetka realizacji w danej kategorii regionu, stopę współfinansowania unijnego oblicza się poprzez zastosowanie ważonej liczbą ludności średniej mających zastosowanie stawek wkładu tych regionów.

Państwa członkowskie złożone z jednego regionu, który w porównaniu z WRF na lata 2021–2027 zmienił kategorię z regionu w okresie przejściowym na region lepiej rozwinięty, mogą zdecydować się na stosowanie stopy współfinansowania unijnego w wysokości 60 %.

74. Stopa współfinansowania unijnego dla programów Interreg nie będzie wyższa niż 80 %.

W przypadku regionów najbardziej oddalonych i współpracy transgranicznej na granicach zewnętrznych stopa współfinansowania nie będzie wyższa niż 85 %.

75. W przypadku interwencji związanych ze wspólną polityką rolną stopa współfinansowania unijnego nie będzie wyższa niż:

- i) 100 % na następujące środki: degresywne obszarowe wsparcie dochodów; wsparcie dochodów związane z produkcją; płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny i wsparcie dla małych gospodarstw. Interwencje te mogą być finansowane wyłącznie z minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR lub kwoty stanowiącej do dwóch trzecich kwoty dostępnej na potrzeby przeglądu śródkresowego w przypadku finansowania interwencji w ramach WPR.
- ii) 100 % na szczególne systemy dostaw i środki na rzecz lokalnych produktów rolnych w regionach najbardziej oddalonych, które mają być finansowane przez dane państwo członkowskie z jego alokacji finansowej wynikającej z klucza ogólnego;

- iii) 85 % na inne interwencje w regionach najbardziej oddalonych;
- iv) 70 % na inne działania w dziedzinie rolnictwa finansowane w ramach minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR;
- v) 70 % na interwencje w ramach unijnego programu dla szkół;
- vi) 70 % na sektory objęte wspólną organizacją rynków.

W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rolnej związanych z inicjatywą LEADER, wsparciem na rzecz dzielenia się wiedzą, współpracą terytorialną i lokalną oraz interwencjami na mniejszych wyspach Morza Egejskiego, a także w przypadku finansowania spoza minimalnej kwoty na interwencje na rzecz wsparcia dochodów w ramach WPR, państwa członkowskie mogą stosować stopy współfinansowania dotyczące WPR lub standardowe stopy współfinansowania unijnego.

76. W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rolnej maksymalny poziom dofinansowania wyniesie:
- i) 75 % na inwestycje dla rolników i posiadaczy lasów, z wyjątkiem inwestycji skierowanych do młodych rolników, w przypadku których będzie to 85 %, oraz zielonych inwestycji nieprodukcyjnych, w przypadku których będzie to 100 %;
 - ii) 75 % na interwencje sektorowe, z możliwością zwiększenia ich przez państwa członkowskie do maksymalnie 95 % w odniesieniu do interwencji związanych z odnową pokoleń, z badaniami naukowymi i innowacjami, z zarządzaniem ryzykiem lub ze środowiskiem i klimatem oraz w odniesieniu do organizacji producentów wdrażających programy operacyjne po raz pierwszy; do 100 % na interwencje mające na celu zrekompensowanie producentom utraty dochodów lub na interwencje dotyczące wycofania z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji, które nie przekracza 5 % wielkości produkcji wprowadzonej do obrotu przez organizację producentów;
 - iii) 70 % na narzędzia zarządzania ryzykiem.
77. W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rybołówstwa maksymalny poziom dofinansowania wyniesie do 100 % z ewentualnymi zróżnicowanymi stawkami dla określonych kategorii interwencji.

78. W przypadku interwencji w ramach wspólnej polityki rybołówstwa współfinansowanie przez Unię rekompensaty z tytułu dodatkowych kosztów w regionach najbardziej oddalonych wyniesie 100 %.
79. W przypadku interwencji w obszarze spraw wewnętrznych związanych z przesiedleniami i przyjmowaniem ze względów humanitarnych, przekazywaniem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, kosztami funkcjonowania pokrywanymi z dochodów ETIAS i kosztami związanymi ze specjalnym programem tranzytowym, a także z wkładami finansowymi z rocznej puli solidarnościowej współfinansowanie unijne wyniesie 100 %. W przypadku innych interwencji w obszarze spraw wewnętrznych poziom bazowy współfinansowania unijnego nie będzie wyższy niż 75 %.

Zasady dotyczące umorzeń

80. Z wyjątkiem niektórych interwencji w ramach WPR Komisja automatycznie umorzy każdą część zobowiązania budżetowego z tytułu planu partnerstwa krajowego i regionalnego i rozdziału dotyczącego Planu Interreg, która nie została wykorzystana na płatności zaliczkowe lub w odniesieniu do której nie złożono wniosku o płatność do dnia 31 grudnia [roku] następującego po roku, w którym zaciągnięto dane zobowiązanie budżetowe.
81. Wszelkie umorzenia wynikające z niespełniania warunków horyzontalnych dotyczących Karty i praworządności przez okres jednego roku mogą zostać ponownie udostępnione przez władzę budżetową do wykorzystania w ramach innych instrumentów lub programów unijnych wdrażanych w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, w szczególności wspierających europejską demokrację, społeczeństwo obywatelskie, wartości Unii lub walkę z korupcją.

Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich

82. Dział ten będzie również finansował wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich. Orientacyjna pula środków finansowych przeznaczonych na program wyniesie [389] mln EUR.

Wsparcie na rzecz programu PEACE PLUS

83. Ogółem [150] mln EUR zostanie przeznaczony na program PEACE PLUS w ramach wspierania pokoju i pojednania oraz w ramach kontynuacji współpracy transgranicznej Północ-Południe.

Splata NextGenerationEU

84. W ramach tego działu sfinansowana zostanie spłata środków finansowych pożyczonych na rynkach kapitałowych w celu zaradzenia skutkom kryzysu związanego z COVID-19 (NGEU), obejmująca płatność kwoty głównej, odsetek oraz powiązanych kosztów. Spłata rozpocznie się w 2028 r., aby zapewnić stałe i przewidywalne zmniejszanie zobowiązań do dnia 31 grudnia 2058 r. Łączna kwota na lata 2028–2034 wyniesie [149 296] mln EUR i zostanie wykorzystana wyłącznie na pokrycie spłat, płatności odsetek i powiązanych kosztów. Przekroczenia kosztów lub oszczędności z tytułu płatności odsetek i powiązanych kosztów, odpowiednio, zmniejszą lub zwiększą płatność z tytułu kwoty głównej, zapewniając stałą roczną kwotę na finansowanie NGEU.

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

85. Z myślą o wspieraniu wspólnej odpowiedzialności za zabezpieczenie granic zewnętrznych, przy jednoczesnym zagwarantowaniu swobodnego przepływu osób w Unii, działania w dziedzinie spraw wewnętrznych zostaną uzupełnione działaniami prowadzonymi przez wzmocnioną Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), na które przeznaczono [7 874] mln EUR.].

III. DZIAŁ 2 – KONKURENCYJNOŚĆ, DOBROBYT I BEZPIECZEŃSTWO

86. Konkurencyjność, dobrobyt i bezpieczeństwo odpowiadają unijnym priorytetom i działaniom, które mają znaczną wartość dodaną dla wszystkich państw członkowskich w całej Unii. Inicjatywy w ramach tego działu powinny przyczynić się do: wzmocnienia europejskiej konkurencyjności w obszarze technologii i w sektorach strategicznych, wspierania badań opartych na współpracy, a także zwiększenia skali innowacji, wdrażania w przemyśle i infrastrukturze oraz produkcji, przy wsparciu projektów i przedsiębiorstw, w tym MŚP, oraz przyciągania inwestycji prywatnych, instytucjonalnych i krajowych. Ponadto dział ten wniesie również wkład w ochronę ludności oraz gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia, wsparcie i finansowanie na rzecz umiejętności, edukacji, solidarności, kultury, mediów, demokracji i wartości europejskich, a także wspieranie funkcjonowania jednolitego rynku.
87. Poziom zobowiązań dla tego działu nie przekroczy [455 600] mln EUR:

DZIAŁ 2 – KONKURENCYJNOŚĆ, DOBROBYT I BEZPIECZEŃSTWO						
(mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Europejski Fundusz Konkurencyjności

88. Ustanowiony zostanie Europejski Fundusz Konkurencyjności (EFK) w celu wzmocnienia europejskiej konkurencyjności, zwłaszcza w strategicznych sektorach i technologiach na wszystkich etapach ścieżki inwestycyjnej, w oparciu o otwarte, konkurencyjne i sprawiedliwe procedury wyboru. Zaangażowanie na rzecz doskonałości będzie centralnym elementem EFK, który zapewni równe szanse w dostępie do finansowania, zintensyfikuje rozwój działalności gospodarczej, wzmocni współpracę i budowanie zdolności w celu uwolnienia potencjału innowacyjnego w całej UE. Przedmiotem szczególnej uwagi będą MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji we wszystkich państwach członkowskich.

89. Orientacyjna pula środków finansowych na wdrożenie EFK w okresie 2028–2034 wyniesie [180 441] mln EUR. Pula środków finansowych zostanie orientacyjnie przydzielona w następujący sposób:

- i) [8 482] mln EUR na cele ogólne;
- ii) [20 184] mln EUR na czystą transformację i dekarbonizację przemysłu;
- iii) [15 703] mln EUR na zdrowie, biotechnologię, rolnictwo i biogospodarkę;
- iv) [39 654] mln EUR na przywództwo cyfrowe;
- v) [96 418] mln EUR na odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczną.

90. EFK, program „Horyzont Europa” i Fundusz Innowacyjny – jako pakiet obejmujący środki w wysokości ponad [400 000] mln EUR w cenach bieżących – wspólnie zapewnią spójne wsparcie na rzecz konkurencyjności Unii na wszystkich etapach ścieżki inwestycyjnej. EFK może wspierać ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekty IPCEI), z zastrzeżeniem współfinansowania krajowego oraz projekty kontynuacyjne oparte na wynikach projektów IPCEI, z zastrzeżeniem znacznych inwestycji prywatnych.

91. Instrument EFK InvestEU będzie służył jako horyzontalne narzędzie realizacji polityk wewnętrznych Unii w celu korygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji poprzez gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe. Instrument ten będzie wdrażany przez partnerów w ramach otwartej struktury, przy wykorzystaniu wiedzy eksperckiej wszystkich partnerów wykonawczych, w tym krajowych banków prorozwojowych, i przy uznaniu szczególnej roli Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Grupy EBI); w ramach unijnego modułu tego instrumentu co najmniej 50 % minimalnej gwarancji UE zostanie udzielone grupie EBI, a co najmniej 25 % – innym partnerom wykonawczym. Instrument ten może zapewniać wsparcie w ramach innych programów unijnych zgodnie z celami określonymi w tych programach. Maksymalna kwota gwarancji budżetowej w ramach unijnego modułu Instrumentu EFK InvestEU wyniesie [60 900] mln EUR (w cenach bieżących).
92. Minimalna kwota wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU wyniesie [14 790] mln EUR (w cenach bieżących). Wkłady z segmentów polityki, które zostaną wykorzystane do zwiększenia minimalnej kwoty wsparcia unijnego z EFK udzielanego za pośrednictwem Instrumentu EFK InvestEU, wyniosą co najmniej 5 % łącznych alokacji na te segmenty polityki.
93. Od dnia 1 stycznia 2028 r. dochody, spłaty i kwoty odzyskane z instrumentów finansowych zasilanych środkami finansowymi z EFK i poprzedników Instrumentu EFK InvestEU oraz nadwyżki z gwarancji budżetowych ustanowionych w politykach wewnętrznych do końca 2027 r. będą wykorzystywane do udzielania unijnego wsparcia w ramach Instrumentu EFK InvestEU.

94. Istotne jest, aby europejskie finansowanie przyczyniało się do upowszechniania technologii strategicznych opracowanych w Unii. W tym względzie w procedurach wyboru mogą być określone warunki kwalifikowalności w celu zapewnienia konkurencyjności Unii, w tym ochrony interesów gospodarczych i autonomii Unii, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach za pomocą warunków preferencyjnych, takich jak ograniczenia lub zachęty dla podmiotów unijnych, przy jednoczesnym ograniczaniu zakłóceń na jednolitym rynku.
95. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach EFK będzie obejmował możliwość przyspieszonego wsparcia dla projektów leżących w nadrzędnym interesie publicznym lub wymagających natychmiastowej realizacji, które w przeciwnym razie nie mogłyby zostać skutecznie wdrożone na podstawie zwykłych zasad i które skorzystają z pewnych uzupełnień, wyjątków i odstępstw od mających zastosowanie przepisów podczas procedury wyboru lub realizacji wspieranych działań.
96. EFK będzie wspierał silną europejską bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego, aby zapewnić zdolność Unii do reagowania na pojawiające się wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, w tym wspierania ukraińskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego.

„Horyzont Europa”

97. Program „Horyzont Europa” będzie ściśle powiązany z EFK poprzez umieszczenie badań naukowych i innowacji w centrum unijnej gospodarki i strategii inwestycyjnej. Wsparcie na rzecz badań naukowych, rozwoju i innowacji w ramach wszystkich filarów „Horyzontu Europa” będzie oparte na doskonałości. Jednocześnie kwestie dysproporcji w poziomach uczestnictwa i przepaści innowacyjnej muszą być nadal przedmiotem działań. W tym celu program „Horyzont Europa”, kierowany zasadą doskonałości, zwiększy zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w państwach objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji za pośrednictwem filaru IV („Europejska przestrzeń badawcza”).
98. Począwszy od 2030 r. środki w zakresie budowania zdolności będą ograniczone do tych państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państw będących w okresie transformacji, które zwiększyły swoje wydatki nominalne na inwestycje publiczne w badania naukowe i rozwój, w tym inwestycje publiczne w badania naukowe i rozwój w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, w ostatnim znanym roku w porównaniu z rokiem poprzedzającym.

99. Państwa będące w okresie transformacji będą miały również dostęp do środków w zakresie budowania zdolności w ramach filaru IV z zastosowaniem innych warunków niż kraje objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa, np. niższych stawek finansowania unijnego.
100. Orientacyjna pula środków finansowych na program „Horyzont Europa” w okresie 2028–2034 wyniesie [140 000] mln EUR, z czego:
- i) [35 263] mln EUR na „Doskonałą naukę”;
 - ii) [60 700] mln EUR na „Konkurencyjność i społeczeństwo”;
 - iii) [31 028] mln EUR na „Innowacje”;
 - iv) [13 009] mln EUR na „Europejską przestrzeń badawczą”, w tym [4 310] mln EUR na rozszerzanie uczestnictwa.

Instrument „Łącząc Europę”

101. Instrument „Łącząc Europę” ma na celu przyspieszenie inwestycji w dziedzinie transeuropejskich sieci transportowych i energetycznych, w tym na potrzeby mobilności wojskowej, poprzez pozyskiwanie finansowania zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego oraz ułatwienie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii, szczególnie odnawialnych źródeł energii.
102. Orientacyjna pula środków finansowych na wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę” w okresie 2028–2034 wyniesie [61 861] mln EUR, z czego:
- i) [40 611] mln EUR na transport i mobilność wojskową[, w tym [13 961] mln EUR na mobilność wojskową];
 - ii) [21 250] mln EUR na energię.

103. Maksymalna stopa współfinansowania unijnego powinna być następująca:

- i) 50 % na prace studyjne niezbędne do przygotowania realizacji projektu;
- ii) 50 % na roboty związane z sektorem transportowym, przy czym stopa ta zostanie zwiększona do 75 % w przypadku państw członkowskich, których DNB na mieszkańca jest niższy niż 90 % średniej UE;
- iii) 50 % na roboty związane z sektorem energetycznym;
- iv) 75 % na działania w sektorze energetycznym przyczyniające się do opracowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- v) 60 % na roboty w sektorach transportowym i energetycznym prowadzone w regionach najbardziej oddalonych.

Ochrona ludności oraz gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia

104. Nowy Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i unijne wsparcie na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia zapewnią wsparcie w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, w tym transgranicznym zagrożeniom zdrowia, które mogą wystąpić w Unii lub poza nią, jak również przygotowania się do nich i reagowania na nie. Orientacyjna pula środków finansowych przeznaczonych na program wyniesie [6 148] mln EUR.

Edukacja, kultura, demokracja i wartości europejskie

105. Erasmus+ będzie wspierał wysokiej jakości kształcenie i szkolenie oraz będzie zapewniał możliwości uczenia się i mobilności osobom młodym, praktykantom, studentom i nauczycielom. Erasmus+ będzie również wspierał udział osób młodych w działaniach solidarnościowych i we współpracy w dziedzinie sportu. Orientacyjna pula środków finansowych przydzielonych na program wyniesie [34 713] mln EUR z określeniem orientacyjnych alokacji na (1) kształcenie i szkolenie, (2) młodzież i (3) sport.

106. W ramach programu AgoraEU połączone zostanie wsparcie na rzecz demokracji, kultury, mediów i społeczeństwa obywatelskiego. Orientacyjna pula środków finansowych przeznaczonych na program wyniesie [5 324] mln EUR z określeniem orientacyjnych alokacji na (1) kulturę, (2) media oraz (3) demokrację, obywateli, równość, prawa i wartości.

Badania w ramach Euratomu i bezpieczeństwo jądrowe

107. W ramach tego działu nadal będzie wspierany program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, który otrzyma orientacyjną pulę środków finansowych w wysokości [7 786] mln EUR, z czego [4 941] mln EUR będzie stanowiło wkład na rzecz projektu ITER.
108. Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego i Likwidacji Obiektów Jądrowych będzie dysponował orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości [818] mln EUR. Kontynuowane będzie wsparcie na rzecz likwidacji elektrowni jądrowej Ignalina na Litwie, na które przeznaczono orientacyjną pulę środków finansowych w wysokości [604] mln EUR, przy maksymalnej stopie współfinansowania unijnego wynoszącej [86] %.

Inne programy

109. W ramach tego działu zapewnione zostanie również finansowanie programu „Sprawiedliwość” z orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości [495] mln EUR, programu „Perykles V” z orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości [7] mln EUR oraz Programu na rzecz jednolitego rynku i cel, obejmującego funkcjonowanie jednolitego rynku, unii celnej, systemu podatkowego oraz systemu zwalczania nadużyć finansowych, z orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości [4 430] mln EUR.

IV. DZIAŁ 3 – GLOBALNY WYMIAR EUROPY

110. W ramach tego działu finansowane są działania zewnętrzne Unii, w szczególności partnerstwa międzynarodowe obejmujące współpracę na rzecz rozwoju, pomoc humanitarną oraz pomoc dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów przygotowujących się do przystąpienia do Unii. Finansowanie działań zewnętrznych będzie prostsze, bardziej ukierunkowane i bardziej elastyczne, przy jednoczesnym zachowaniu przewidywalności wsparcia UE. Będzie ono służyć podtrzymywaniu i propagowaniu wartości i interesów strategicznych Unii, a jednocześnie promowaniu wzajemnie korzystnych partnerstw. Zapewni prawidłową realizację międzynarodowych zobowiązań Unii, w tym celów zrównoważonego rozwoju i porozumienia paryskiego, a także zewnętrznego wymiaru migracji i stałego niezachwianego wsparcia dla Ukrainy.

111. Poziom zobowiązań dla tego działu nie przekroczy [156 936] mln EUR:

DZIAŁ 3 – GLOBALNY WYMIAR EUROPY						
(mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Instrument „Globalny wymiar Europy”

112. Instrument „Globalny wymiar Europy” będzie służył realizacji szerokiego zakresu polityk Unii, w tym wsparcia dla krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów w ramach ich przygotowań do przyszłego członkostwa w Unii, działań związanych z polityką sąsiedztwa, partnerstw międzynarodowych, w tym współpracy na rzecz rozwoju, pomocy humanitarnej, wsparcia dla Ukrainy oraz zewnętrznych aspektów innych polityk Unii. Instrument „Globalny wymiar Europy” umożliwi Unii, we współpracy z państwami członkowskimi, kompleksowe reagowanie na migrację nieuregulowaną i przymusowe przesiedlenia w sposób spójny z globalnym podejściem do migracji i jako uzupełnienie wewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej Unii. Wsparcie w ramach instrumentu będzie wspierane za pomocą szerokiego wachlarza narzędzi, zapewniając synergie z EFK i spójność z wdrażaniem strategii Global Gateway.
113. Instrument „Globalny wymiar Europy” będzie wdrażany przede wszystkim poprzez działania podlegające programowaniu geograficznemu, uzupełniane w stosownych przypadkach działaniami niepodlegającymi programowaniu. Działania podlegające programowaniu będą stanowić co najmniej [70 %] wydatków w ramach tego instrumentu. Działania niepodlegające programowaniu będą obejmować działania w zakresie pomocy humanitarnej zgodnie z rozporządzeniem w sprawie pomocy humanitarnej, pomoc makrofinansową, działania służące reagowaniu na potrzeby związane z kryzysem, pokojem i polityką zagraniczną oraz działania na rzecz odporności i konkurencyjności.

114. Instrument „Globalny wymiar Europy” będzie dysponował orientacyjną pulą środków finansowych w wysokości [148 984] mln EUR. Pula środków finansowych zostanie orientacyjnie przydzielona w następujący sposób:

- i) [32 624] mln EUR na filar „Rozszerzenie i Europa”;
- ii) [32 443] mln EUR na filar „Bliski Wschód, Afryka Północna i Zatoka Perska”;
- iii) [45 743] mln EUR na filar „Afryka Subsaharyjska”;
- iv) [12 885] mln EUR na filar „Azja i Pacyfik”;
- v) [6 909] mln EUR na filar „Ameryki i Karaiby”;
- vi) [8 446] mln EUR na filar globalny;
- vii) [9 934] mln EUR na rezerwę na nowe wyzwania i priorytety.

Co najmniej 90 % wydatków w ramach instrumentu będzie spełniać kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej, w tym w zakresie stałego i ukierunkowanego wsparcia na rzecz krajów najsłabiej rozwiniętych. Z tego celu należy wyłączyć wydatki na wsparcie dla Ukrainy.

Z całkowitej orientacyjnej puli środków finansowych instrumentu orientacyjną kwotę [25 000] EUR (w cenach bieżących) należy przeznaczyć na pomoc humanitarną.

Z całkowitej orientacyjnej puli środków finansowych instrumentu orientacyjne 10 % należy przeznaczyć na działania wspierające zewnętrzny wymiar migracji, z uwzględnieniem jej pierwotnych przyczyn.

115. Rada będzie odgrywać centralną rolę w całym procesie planowania i wdrażania instrumentu, m.in. zapewniając ukierunkowanie strategiczne i polityczne *ex ante*, uruchamiając pomoc w odpowiedzi na nowe wyzwania i priorytety oraz monitorując wdrażanie i wykonanie.

116. Instrument powinien umożliwiać udzielanie wsparcia do maksymalnej kwoty [80 000] mln EUR (w cenach bieżących) w formie gwarancji budżetowych, pożyczek Euratomu, pożyczek w formie pomocy makrofinansowej oraz pożyczek opartych na polityce udzielanych w szczególności krajom partnerskim wdrażającym plany oparte na wynikach. Pożyczki oparte na polityce będą udostępniane w drodze aktów wykonawczych. Orientacyjna kwota w wysokości [16 000] mln EUR (w cenach bieżących) zostanie przydzielona EBI.
117. Niewykorzystane środki na zobowiązania i płatności w ramach tego instrumentu będą automatycznie przenoszone na kolejny rok budżetowy.
118. Umorzona zostanie każda część zobowiązania budżetowego z tytułu danego działania, która do dnia 31 grudnia piątego roku następującego po roku, w którym zaciągnięto zobowiązanie budżetowe, nie została wykorzystana do celów płatności zaliczkowych lub płatności okresowych lub w odniesieniu do której nie przedstawiono żadnej poświadczonej deklaracji wydatków ani żadnego wniosku o płatność.

Wsparcie dla Ukrainy

119. Unia będzie nadal udzielać Ukrainie wsparcia finansowego na rzecz procesu akcesyjnego i odbudowy w dłuższej perspektywie. W okresie 2028–2034 w ramach Rezerwy na rzecz Ukrainy udzielane będzie wsparcie w wysokości do [88 869] mln EUR, które przyjmie postać:
- i) tworzenia rezerw na gwarancje budżetowe oraz wsparcia innego niż w formie pożyczek, finansowanych z Rezerwy na rzecz Ukrainy poza pułapami WRF, przy czym roczny pułap wyniesie [13 500] mln EUR;
 - ii) wsparcia w formie pożyczek gwarantowanego przez margines elastyczności.

Unia może udzielić Ukrainie wsparcia w formie gwarancji budżetowej do kwoty [42 658] mln EUR. Minimalna orientacyjna kwota w wysokości [12 000] mln EUR zostanie przydzielona EBI.

Ponadto Unia może zapewnić dotację na pokrycie kosztów odsetek w odniesieniu do pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy wykraczającej poza te kwoty.

120. Dodatkowe finansowanie dla Ukrainy może być zapewniane priorytetowo z filaru „Rozszerzenie i Europa” i filaru globalnego oraz z rezerwy na nowe wyzwania i priorytety w odniesieniu do wsparcia w formie pomocy humanitarnej i innych należycie ukierunkowanych działań, przy jednoczesnym zachowaniu przewidywalności wsparcia dla innych partnerów.
121. Rada będzie nadal ściśle zaangażowana w zarządzanie wsparciem dla Ukrainy.

Działania zewnętrzne poza instrumentem „Globalny wymiar Europy”

122. W ramach tego działu finansowane będą również orientacyjne alokacje finansowe w wysokości [2 864] mln EUR na wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, [1 070] mln EUR na umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów i regionalną organizację ds. zarządzania rybołówstwem oraz [887] mln EUR na kraje i terytoria zamorskie, w tym Grenlandię.

Europejski Instrument na rzecz Pokoju

123. Europejski Instrument na rzecz Pokoju będzie nadal działał jako instrument pozabudżetowy służący finansowaniu działań w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony w okresie 2028–2034. Pułap finansowy na ten instrument wyniesie [27 104] mln EUR i będzie finansowany za pomocą wkładów od państw członkowskich według opartego na DNB klucza do ustalenia wkładów.

V. DZIAŁ 4 – ADMINISTRACJA

124. Wysoce profesjonalna europejska administracja publiczna, rekrutowana z uwzględnieniem jak najszerzego zasięgu geograficznego, odgrywa zasadniczą rolę, wspierając Unię w realizacji jej priorytetów oraz we wdrażaniu polityk i programów we wspólnym europejskim interesie. Jednocześnie działania na rzecz uproszczenia we wszystkich obszarach polityki, w tym w drodze pakietów zbiorczych i usprawnienia struktury WRF, a także wprowadzenie nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, powinny prowadzić do zmniejszenia obciążeń administracyjnych oraz do związanych z tym oszczędności. Uwzględniając zmieniające się wymagania wobec administracji w świetle zmieniających się priorytetów, nadal kluczowe znaczenie ma stała poprawa elastyczności, efektywności, przejrzystości i skuteczności europejskiej administracji publicznej.
125. Środki na zobowiązania, w wysokości [95 296] mln EUR, przeznaczone na ten dział, który obejmuje wydatki administracyjne instytucji oraz szkoły europejskie i emerytury, nie przekroczą:

DZIAŁ 4 – ADMINISTRACJA						
(mln EUR, ceny z 2025 r.)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Pułapy w tym dziale zostaną ustalone w taki sposób, by uniknąć nadmiernych marginesów i odzwierciedlić ustabilizowanie liczby pracowników na obecnym poziomie we wszystkich instytucjach, spodziewane korekty wynagrodzeń, rozwój kariery, koszty emerytur, nowe zadania i priorytety realizowane przez instytucje, finansowanie planowanych projektów budowlanych [w tym ewentualnego remontu budynku Justus Lipsius], a także inne stosowne założenia.

126. Zasada dyscypliny budżetowej powinna mieć zastosowanie do wszystkich instytucji, aby dalej monitorować wydatki administracyjne i nimi zarządzać. Wszystkie unijne instytucje, organy i jednostki organizacyjne proszone są o przeprowadzanie regularnych przeglądów ich wydatków administracyjnych, aby wspomóc zarządzanie zmieniającymi się wymaganiami, zapewniając przyrost wydajności i optymalizację zasobów kadrowych poprzez koncentrowanie się na kluczowych obszarach i zaprzestanie wykonywania zadań o niższym priorytecie. W tym celu Komisja jest proszona o zaproponowanie inicjatyw mających na celu pogłębienie współpracy międzyinstytucjonalnej, np. w obszarach informatyki, cyberbezpieczeństwa, zamówień publicznych i budynków. Ponadto szeroko zakrojony przegląd Komisji stanowi istotną szansę i mógłby posłużyć jako projekt pilotażowy, który zostałby wdrożony przez wszystkie instytucje.
127. Wydatki na wsparcie programów powinny nadal być powiązane z wydatkami operacyjnymi w ramach pul środków finansowych na dane programy lub obszary polityki, przy jednoczesnym zapewnieniu przejrzystego, ciągłego, regularnego i kompleksowego monitorowania i sprawozdawczości we wszystkich działach.
128. Wkład Unii na rzecz agencji zdecentralizowanych i innych organów powinien być nadal finansowany z działów polityki związanych z celem ich działalności.

VI. DOCHODY

129. Ustaleniami dotyczącymi zasobów własnych powinny kierować ogólne cele prostoty, przejrzystości i sprawiedliwości, w tym sprawiedliwego podziału obciążeń. Łączna kwota zasobów własnych przydzielonych w budżecie Unii na pokrycie rocznych środków na płatności nie może przekroczyć [1,75] % sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Łączna kwota rocznych środków na zobowiązania nie może przekroczyć [1,81] % sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Zachowany zostanie odpowiedni stosunek środków na zobowiązania do środków na płatności.
130. Kwoty pułapów zasobów własnych pozostaną tymczasowo podwyższone o 0,6 punktu procentowego sumy DNB wszystkich państw członkowskich, co wynika z pożyczek zaciągniętych w związku z NextGenerationEU aż do momentu wygaśnięcia wszystkich tych zobowiązań, a najpóźniej do dnia 31 grudnia 2058 r.
131. Pułapy wydatków określone w WRF są wiążące, a margines elastyczności jest uruchamiany wyłącznie w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych. Jeżeli Komisja zaproponuje nowe instrumenty lub uruchomi istniejące instrumenty, które korzystają z gwarancji w ramach marginesu elastyczności, przedstawi wraz z wnioskiem szczegółową prognozę wpływu na wykorzystanie marginesu elastyczności.
132. [W przypadku poważnego kryzysu, poważnych trudności lub poważnego zagrożenia kryzysem lub trudnościami, które dotyczą Unii lub jej państwa członkowskie w okresie 2028–2034, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i z uwzględnieniem wszelkich ewentualnych wskazówek Rady Europejskiej, może podjąć decyzję o upoważnieniu Komisji do zaciągnięcia na rynkach kapitałowych pożyczek nadzwyczajnych na pożyczki udzielane państwom członkowskim wyłącznie w celu zaradzenia skutkom takich sytuacji. [Suma pożyczonych środków finansowych nie przekroczy [350 mld EUR] na okres 2028–2034.] Kwoty pułapów zasobów własnych zostają tymczasowo podwyższone o [0,25] punktu procentowego wyłącznie w celu pokrycia wszystkich zobowiązań Unii wynikających z pożyczek przez nią zaciągniętych w celu udzielenia takich pożyczek aż do momentu wygaśnięcia wszystkich takich zobowiązań.]

133. Nowy system zasobów własnych Unii Europejskiej wejdzie w życie pierwszego dnia pierwszego miesiąca następującego po otrzymaniu powiadomienia o jego przyjęciu przez ostatnie państwo członkowskie. Wszystkie jego elementy będą miały zastosowanie z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2028 r. [Nowy rodzaj zasobów własnych – zasoby własne oparte na wkładzie przedsiębiorstw – będzie miał jednak zastosowanie od dnia 1 stycznia pierwszego roku następującego po roku wejścia w życie decyzji w sprawie zasobów własnych.] Państwa członkowskie jak najszybciej przystąpią do zatwierdzenia nowej decyzji w sprawie zasobów własnych zgodnie z ich krajowymi wymogami konstytucyjnymi.

Tradycyjne zasoby własne

134. Od dnia 1 stycznia 2028 r. państwa członkowskie będą zatrzymywać, na poczet kosztów poboru, [10] % pobranych przez siebie kwot. [Dochody z unijnej opłaty manipulacyjnej zostaną udostępnione Unii jako tradycyjne zasoby własne od dnia 1 stycznia 2028 r.]

Zasoby własne oparte na VAT

135. Do zasobów własnych opartych na VAT będzie miała zastosowanie stawka poboru w wysokości [0,30] %. Ograniczenie podstawy VAT [przestanie być stosowane] LUB [zostanie utrzymane].

Zasoby własne oparte na tworzywach sztucznych

136. Do zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi będzie miała zastosowanie stawka poboru w wysokości [1] EUR za kilogram [corocznie korygowana o inflację]. Mechanizm służący unikaniu nadmiernego regresywnego wpływu na wkłady krajowe [przestanie być stosowany] LUB [zostanie utrzymany].

137. Wprowadzone zostaną nowe zasoby własne składające się z następujących elementów:

- i) [roczne wkłady od przedsiębiorstw na podstawie ich rocznych przychodów netto ze sprzedaży:
 - a) od 100 000 000,01 EUR do 249 999 999,99 EUR – wkład w wysokości 100 000 EUR;
 - b) od 250 000 000 EUR do 499 999 999,99 EUR – wkład w wysokości 250 000 EUR;
 - c) od 500 000 000 EUR do 749 999 999,99 EUR – wkład w wysokości 500 000 EUR;
 - d) 750 000 000 EUR lub więcej – wkład w wysokości 750 000 EUR.]
- ii) [krajowy wkład obliczony od ilości wyrobów tytoniowych i ilości substytucyjnych wyrobów tytoniowych dopuszczonych do konsumpcji pomnożonych przez minimalną stawkę mającą zastosowanie do każdego państwa członkowskiego, ze stawką poboru w wysokości [15] % dla wszystkich państw członkowskich;]
- iii) [krajowy wkład obliczony na podstawie masy niezebranego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, ze stawką poboru w wysokości [2] EUR za kilogram [corocznie korygowaną o inflację;]]
- iv) [dochody z systemu handlu uprawnieniami do emisji 1 (ETS) ze stawką poboru w wysokości [30] %;]

[p.m. państwa członkowskie objęte zakresem funduszu modernizacyjnego na lata 2031–2040 korzystają ze stopniowo wprowadzanego stosowania zasobów własnych opartych na ETS w latach 2028–2034;]

- v) [dochody z mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) ze stawką poboru w wysokości [90] %.]

138. Kontynuowane będą prace nad wkładem, jaki nowe zasoby własne mogą wnieść do przyszłego budżetu Unii.

139. Stosowanie jednolitej stawki poboru do sumy DNB każdego państwa członkowskiego względem sumy wszystkich innych dochodów pozostaje bez zmian. Obecne korekty DNB [przestaną być stosowane] LUB [zostaną utrzymane].
-

Załącznik. Wieloletnie ramy finansowe 2028–2034 (środki na zobowiązania)
Ceny bieżące podano w celach ilustracyjnych.

mIn EUR	Wniosek KOM		Schemat negocjacyjny		
	Ogółem 2021–2027	Ogółem 2028–2034	Ogółem 2028–2034	Ogółem 2028–2034	Ogółem 2028–2034
	(ceny bieżące)	(ceny bieżące)	(ceny z 2025 r.)	(ceny bieżące)	(ceny z 2025 r.)
OGÓŁEM	1 245 477	1 984 894	1 763 056	1 825 527	1 622 011
Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich, polityka morska, dobrobyt oraz bezpieczeństwo	819 981	1 062 220	946 404	1 025 843	914 179
Plany partnerstwa krajowego i regionalnego	784 807	865 076	771 319	837 330	746 734
Wspólna polityka rolna (WPR) – wsparcie dochodów	282 514	293 699	261 009	293 699	261 013
Wspólna polityka rybołówstwa		2 000	1 778	4 003	3 549
Migracja i zarządzanie granicami	11 406	34 215	30 608	34 215	30 608
Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, w tym rybołówstwo i społeczności wiejskie oraz turystyka	452 964	452 965	404 877	458 786	410 080
p.m. Społeczny Fundusz Klimatyczny	14 900	50 100	45 443	50 100	45 443
Interreg	8 935	10 264	9 044	10 265	9 045
Instrument UE – działania Unii, z czego:	28 989	63 223	56 275	36 362	32 439
Sieć bezpieczeństwa oparta na jednoci	3 132	6 301	5 598	4 411	3 919
Działania solidarnościowe	6 706	20 117	17 850	9 053	8 032
Działania w obszarze spraw wewnętrznych	8 429	25 285	22 435	11 378	10 096
Inne (miasta, zatrudnienie i innowacje społeczne...)	10 722	11 520	10 392	11 520	10 392
Instrument UE – rezerwa		8 710	7 728	0	0
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	241	438	389	438	389
Agencje zdecentralizowane	12 217	22 888	20 240	17 166	15 180
Frontex	5 944	11 888	10 498	8 917	7 874
Europol	1 523	2 999	2 649	2 249	1 987
Splata NGEU	22 715	168 000	149 296	168 000	149 296
Margines		5 818	5 159	2 909	2 580
Konkurencyjność, dobrobyt i bezpieczeństwo	220 637	589 594	522 205	514 390	455 600
Europejski Fundusz Konkurencyjności	163 800	450 508	397 753	403 234	355 911
Europejski Fundusz Konkurencyjności (bez Funduszu Innowacyjnego)	134 375	409 301	362 283	362 028	320 441
„Horyzont Europa”	87 654	175 002	154 882	158 187	140 000
Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu	33 793	67 416	58 670	64 008	55 654
Komponent WRF	4 368	26 210	23 200	22 802	20 184
p.m. Fundusz Innowacyjny	29 425	41 206	35 470	41 208	35 470
Odporność i bezpieczeństwo, przemysł obronny i przestrzeń kosmiczna	26 359	130 704	115 699	113 712	100 658
Przywództwo cyfrowe	10 958	54 793	48 504	47 670	42 199
Zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka	5 036	22 593	20 000	19 656	17 400
Minimalna kwota na Instrument EFK InvestEU i usługi doradcze, orientacyjny wkład z segmentów (część łącznej kwoty na EFK)		11 000	9 749	9 570	8 482
Erasmus+	27 369	40 827	36 186	39 165	34 713
Instrument „Łącząc Europę”	31 631	81 428	72 251	69 713	61 861
Instrument „Łącząc Europę” – Transport, z czego:	25 714	51 515	45 752	45 726	40 611
Mobilność wojskowa	1 765	17 651	15 752	15 644	13 961
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	5 917	29 912	26 499	23 987	21 250
Unijny Mechanizm Ochrony Ludności + (UCPM+)	2 137	10 675	9 458	6 939	6 148
AgoraEU	4 284	8 582	7 606	6 007	5 324
Program na rzecz jednolitego rynku i cel	3 030	6 238	5 538	4 990	4 430
Program badawczo-szkoleniowy Euratomu	6 549	9 794	8 706	8 759	7 786
Wkład na rzecz ITER	4 562	5 794	5 150	5 559	4 941
Instrument na rzecz wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	232	–	–	0	0
Ochrona euro przed fałszowaniem (program „Perykles V”	6	7	7	7	7
Program Ignalina	539	678	604	678	604
Współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i likwidacji obiektów jądrowych	769	966	854	925	818
Program „Sprawiedliwość”	297	798	707	559	495
Agencje zdecentralizowane	6 802	9 798	8 687	8 622	7 645
Inne (inne działania, prerogatywy)	2 617	2 493	2 233	1 993	1 785
Margines		8 009	7 085	4 005	3 543
Instrument „Globalny wymiar Europy”	119 989	215 203	190 000	177 745	156 936
Instrument „Globalny wymiar Europy”(“)	114 800	200 309	176 830	168 765	148 984
Europa	29 998	43 173	38 112	36 956	32 624
Afryka Subsaharyjska	36 374	60 532	53 438	51 815	45 743
Azja i Pacyfik	10 524	17 050	15 053	14 595	12 885
Ameryki i Karaiby	5 604	9 144	8 071	7 827	6 909
Bliski Wschód, Afryka Północna i Zatoka Perska	21 577	42 934	37 901	36 751	32 443
Filar globalny	7 622	12 668	11 183	9 568	8 446
Rezerwa	9 310	14 808	13 072	11 253	9 934
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	2 683	3 369	2 987	3 230	2 864
Decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią	500	999	887	999	887
SFPA i RFMO	1 050	1 331	1 181	1 206	1 070
Inne (inne działania, prerogatywy)	955	1 124	995	1 124	995
Margines		8 071	7 120	2 421	2 136
Administracja	84 871	117 877	104 447	107 549	95 296
Poza pułapami, z czego:					
Instrument elastyczności		15 777	14 000	15 777	14 000
Ukraina		100 002	88 869	100 002	88 869
Poza WRF					
Europejski Instrument na rzecz Pokoju		30 499	27 104	30 499	27 104
p.m. Catalyst Europe (pożyczki na realizację polityki w ramach PPKR)		150 000	134 000	150 000	134 000
p.m. Mechanizm kryzysowy		395 000	350 000	395 000	350 000